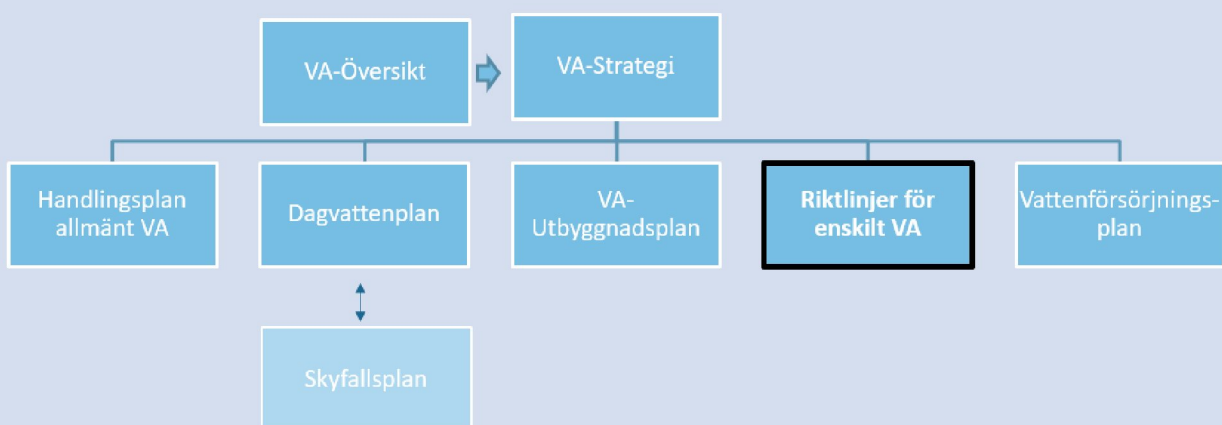

Riktlinjer för enskilt VA

Riktlinjer för enskilt VA

Fastställt av	Miljönämnden
Datum för fastställande	åååå-mm-dd
Giltighetstid	3035-12-31 Första översyn 2024-12-31
Ansvarig funktion	Miljödirektör, Miljökontoret
Diarienummer	KS-2019-00539
Målgrupp	Miljönämnden

Innehållsförteckning

1	<i>Inledning</i>	3
1.1	<i>Bakgrund</i>	3
1.2	<i>Syfte</i>	4
2	<i>Enskild avloppsförsörjning</i>	4
2.1	<i>Hög och normal skyddsnivå</i>	4
2.2	<i>Avfall och eget omhändertagande</i>	5
2.3	<i>Tillsyn</i>	5
3	<i>Enskild vattenförsörjning</i>	6
4	<i>I väntan på allmän VA-försörjning</i>	6
5	<i>Enskild VA-försörjning i utredningsområden</i>	8

Bilaga

Riktlinjer för små avloppsanläggningar – inom områden med hög och normal skyddsnivå.

1 Inledning

Dessa riktlinjer för enskilt VA (vatten och avlopp) är en del av VA-planen för Sundsvalls kommun. VA-planen är ett styrdokument som beskriver hur VA-försörjningen ska ordnas i hela kommunen det vill säga både inom och utanför kommunalt verksamhetsområde. Med VA-försörjning menas dricksvattenförsörjning samt omhändertagande av avloppsvatten.

Avloppsvatten innefattar både spillvatten och dagvatten. VA-planen är en förutsättning för att eftersträva en hållbar VA-försörjning som bland annat bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs.

VA-planen består av följande dokument:

VA-översikt

VA-strategi

VA-utbyggnadsplan

Dagvattenplan

Riktlinjer för enskilt VA

Vattenförsörjningsplan

Handlingsplan allmänt VA

Handlingsplanen för enskild VA ska ses över vart fjärde år och revideras vid behov, ansvarig för revidering är miljönämnden. Handlingsplanen har de strategiska ställningstagandena i kommunens VA-strategi som utgångspunkt.

Kommunen har inget register över kvantitet och kvalitet i enskilda brunnar, enskilda vattentäkter kräver inte heller tillstånd (2019). Denna situation medför att huvudfokus i dessa riktlinjer ligger på enskilda avloppsanläggningar. De delar som rör enskilt dricksvatten kan komma att utvecklas vid revidering om/när ny information tillkommer och/eller situationen förändras.

1.1 Bakgrund

Utsläpp av avloppsvatten innebär risker för både vattnet vi dricker och för tillståndet i miljön. Bristfälliga enskilda avlopp bidrar till övergödning och syrebrist i hav, sjöar och vattendrag. Avloppsvatten innehåller också föroreningar och smittbärande mikroorganismer som behöver tas om hand i en avloppsanläggning innan de når grundvatten eller vattendrag. Sundsvalls kommun har cirka 7000 enskilda avlopp för spillvatten.

Inom kommunen finns inga större enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller har ett uttag som överstiger 10 m³/dygn. Vattenförsörjningen sker med borrarade och grävda brunnar och vanligast är

att varje fastighet har en egen brunn. I områden med tät bebyggelse finns även gemensamma vattentäkter.

I områden där det inte finns allmänt VA, ska VA-försörjningen ordnas genom enskilda vatten- och avloppsanläggningar utifrån kraven i miljöbalken. Fastighetsägaren ansvarar för att avloppsanläggningen uppfyller lagkraven samt sköts och fungerar så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Detta innebär att avloppsvattnet ska renas på ett godtagbart sätt och inte bara avledas från anläggningen.

1.2 Syfte

Syftet med detta dokument är att tydliggöra kommunens riktlinjer gällande enskilda vatten- och avloppslösningar för:

- fastigheter som måste lösa VA-frågan enskilt
- fastigheter som väntar på allmän VA-anlutning
- för fastigheter som ligger inom områden som utreds för allmän VA-anlutning

2 Enskild avloppsförsörjning

Tillstånd krävs innan en enskild avloppsanläggning får anläggas. Miljönämnden prövar ansökan/anmälan för enskilt avlopp.

I Havs och vattenmyndighetens vägledning om små avloppsanordningar (HVMFS 2016:17), anges att vattentäktfrågan för egen och närliggande fastigheter ska beaktas vid lokalisering av avloppsanordningar.

Enskilda avloppsanläggningar vid nybyggnation prövas i samband med förhandsbesked/bygglov.

Fastighet som ligger i anslutning till verksamhetsområde för allmän spillvattenanläggning kan anslutas till det allmänna VA-nätet förutsatt att det är lämpligt, och att det finns kapacitet för ytterligare anslutning.

2.1 Hög och normal skyddsnivå

Behovet av rening av avloppsvatten kan variera i landskapet både utifrån hälsoskyddssynpunkt (bakterier och smittoämnen) och miljöskyddssynpunkt (näringsämnen). Därför kan kraven på avloppsvatten vara högre i en del områden. De områden som omfattas av högre krav benämns som områden med hög skyddsnivå, resterande områden faller inom normal skyddsnivå. Det innebär för den enskilde medborgaren att olika krav kan gälla beroende

på om man vill göra en avloppsanläggning nära en liten sjö, eller i skogsmark långt ifrån övrig bebyggelse och känsliga vatten.

För områden med hög skyddsnivå gäller särskilda krav och bedömning görs i varje enskilt fall. Vägledning finns i Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållspillvatten (HVMFS 2016:17) samt lokala riktlinjer antagna av miljönämnden (MN 2014-46) ”Riktlinjer för små avloppsanläggningar – inom områden med hög och normal skyddsnivå”, se bilaga.

2.2 Avfall och eget omhändertagande

Hantering av hushållsavfall som slam och latrin från avloppssystem samt avfall från fosforfällor regleras i de lokala avfallsföreskrifterna och frågor om undantag prövas av miljönämnden.

Slambrunnar inklusive minireningsverk och slutna tankar töms med avvattningsteknik alternativt totaltömning om fastighetsägaren begär detta. Slamtömningsintervallet regleras i anläggningens tillstånd. Ett mindre antal privatpersoner och jordbrukare har beviljats tillstånd för eget omhändertagande av avloppsslam från den egna slambrunnen.

Enklare torrtoalettlösningar med eget omhändertagande av fekalier och urin på den egna fastigheten, är vanligt och tillstånd för detta ges av miljönämnden med stöd av de lokala avfallsföreskrifterna. Den vanligaste använda tekniken är separationstoalletter.

2.3 Tillsyn

Miljökontoret arbetar aktivt med tillsyn av små avloppsanläggningar vid inventering. Behov och prioritering av tillsynsområden ses över årligen i samband med miljökontorets behovsplanering för de kommande verksamhetsåren.

Val av områden för prioritering av tillsyn sker i första hand i de områden som i dagsläget bedöms som känsliga ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt, vid recipienter som kräver hög skyddsnivå enligt miljönämndens riktlinjer för små avloppsanläggningar, vid tätbebyggelse och övervägande permanentboende samt med stor andel avlopp med avvikelser. I andra hand områden med normal skyddsnivå, gles bebyggelse och liten andel avlopp med avvikelser.

Den tillsyn som görs följs upp och vid behov tas beslut om förelägganden och förbud så att miljöbalkens regler efterföljs. Vid behov om åtgärder bestäms nivå på rening i första hand av områdets skyddsnivå. De faktorer

som sedan styr valet av teknik är topografi, markbeskaffenhet och möjligheten till vattenförsörjning i området.

3 Enskild vattenförsörjning

I områden utanför allmänt VA förutsätts vattenförsörjningen ske lokalt genom enskilda eller gemensamma vattentäkter. Vid nybyggnation lyfts frågan om behov av enskilda dricksvattenanläggningar i samband med förhandsbesked/bygglov. Fastighet som ligger i anslutning till verksamhetsområde för allmän dricksvattenanläggning kan anslutas till det allmänna VA-nätet förutsatt att det är lämpligt, och det finns kapacitet för ytterligare anslutning.

För närvarande krävs inte tillstånd för enskilda vattentäkter. Om det finns behov för kommunen att reglera tillstånd, så finns det möjlighet enligt miljöbalkens 9 kapitel 10 §. Tillsyn i områden med enskilda avloppsanläggningar kan visa på ett behov av att reglera tillstånd för enskilda vattentäkter för att förebygga olägenhet eller vattenbrist. I Sundsvalls kommun finns inga sådana områden i dagsläget.

4 I väntan på allmän VA-försörjning

För utbyggnadsområden som listas i utbyggnadsplanen där allmänt VA ska byggas ut, tillämpas särskilda principer för fastigheter med enskilt avlopp. Principerna gäller för permanentboende och fritidshus, samt inom områden med normal och hög skyddsnivå.

Krav på eventuella åtgärder ska vara skäliga och anpassade till den risk som utsläpp från avloppsanläggningen kan anses utgöra. Vid avvägningen när en åtgärd ska vara utförd eller ett förbud ska träda i kraft, tas även hänsyn till tidpunkt för planerad VA-anslutning.

Följande principer ska tillämpas:

- I områden som beräknas ha en färdig förbindelsepunkt till allmän VA-anläggning inom 5 år, ska nya tillstånd för enskilt avlopp tidsbegränsas. Tillstånden för enskilt avlopp tidsbegränsas till 2 år efter beräknat upprättande av förbindelsepunkt.
- I områden där färdig förbindelsepunkt till allmän VA-anläggning kan ske först efter 5 år eller mer, ska permanent tillstånd ges för enskilt avlopp.

Följande aspekter tas i beaktande vid prövning av tillstånd/anmälan för enskilt avlopp:

- I områden med hög skyddsnivå kan något lägre tekniska krav och funktionskrav ställas på avloppsanordningar i det enskilda fallet, dock inte lägre än normal skyddsnivå. I första hand rekommenderas torrtoalett, separationstolett eller sluten tank i det fall detta är möjligt/lämpligt.
- Sluten tank för avloppsvatten från vattenklosett (WC) kan accepteras vid nybyggnationer av bostadshus om det inte finns någon annan avloppslösning till rimliga kostnader. Det kan vara i fall där det är nära till vattentäkter eller andra skäl, bedömning görs i det enskilda fallet.
- Om det råder tveksamheter om vilken lösning som är lämpligt i det enskilda fallet ska en utredning göras av sakkunnig inom VA-området och/eller hydrologi/geohydrologi.
- Åtgärder på befintliga anläggningar som har tillstånd ska minimeras så långt som möjligt men avvikelser som noterats i samband med slamtömning ska alltid åtgärdas.
- För nya anläggningar ska kostnadseffektiva, enkla övergångslösningar eftersträvas för att minimera onödiga kostnader i anslutningsprocessen. Anläggningen ska funktionsmässigt vara godtagbar och får inte ge upphov till olägenhet enligt miljöbalkens definition.
- För enskilda avloppsanläggningar med tillstånd som är nyare än 10 år, finns möjlighet till viss ersättning vid anslutning till kommunalt VA inom verksamhetsområde.

5 Enskild VA-försörjning i utredningsområden

För vissa områden i kommunen finns miljö- och/eller hälsoaspekter som gör att det finns anledning att utreda om VA-åtgärder krävs, enskilda eller allmänna.

I vissa fall är det tydligt att det handlar om enskilda lösningar på grund av att det exempelvis rör sig om glest bebyggda områden se kapitel 2.3. I andra fall är frågan mer komplex och en utredning krävs för att få in underlag och kunna göra en bedömning.

En utredningsplan ska upprättas för dessa områden, samordningsansvarig för utredningarna är miljökontoret som också ska upprätta en rutin för hur utredningsarbetet ska gå till. Områden som i dagsläget pekats ut där utredningsbehov finns framgår i VA-utbyggnadsplanen.

I områden där behov av utredning identifierats ska enskilda avlopp kunna ordnas utifrån kraven i miljöbalken. Inga särskilda principer såsom exempelvis lägre tekniska krav tillämpas här. Detta dels eftersom att utredningen kan komma fram till att allmänt VA inte är aktuellt och dels för att tidsperioden mellan utredning och eventuell upprättad förbindelsepunkt sannolikt överstiger livslängden för en enskild avloppsanläggning. För områden med hög skyddsnivå gäller särskilda krav och, bedömning görs i varje enskilt fall. Dricksvatten förutsätts kunna ordnas med egen eller gemensam vattentäkt.

Utöver dessa utredningsområden kan det tillkomma andra områden med behov av tillsynsinsatser som inte är utpekade i VA-planen. Hur prioritering av tillsyn av områden utförs framgår i kapitel 2.3 ovan.

Bilaga

Riktlinjer för små avloppsanläggningar – inom områden med hög och normal skyddsnivå.

Dokumentet som utgör bilaga beslutades 2014 och har ännu inte bilagts. Dokumentet går dock att läsa via länken nedan:

https://sundsvall.se/wp-content/uploads/2017/06/Riktlinjer-för-enskilda-avlopp-version-2_141017.pdf